

ABONAMENTE:

... Lei 160
... Lei 300
... Lei 500

TELEFON 11-82.

281 Onor Palatul Cultural
A r a d

TRIMBUL

Redacția și Administrația.
ARAD,
Bulev. Reg. Carol I. No. 63.
Inscris la Tribunalul Arad
sub No. 3/938.
Director: I FILIPAȘ

P R I N C I P I I

an dela Noua-Constituție

28 Februarie 1938 - 27 Febru- arie 1939: anul reînvierii naționale

Funcționarii statului și cei particulari

implinește un an dela vota-
noului Constituții prin cel mai
nător plebiscit popular.
oricul de mâine, preocupat
amurească tot ce s'a petrecut
anulul vieții naționale româ-
va apuca condeul cu un
ment de admirație și va a-
pe pe hârtie judecățile sale,
îndoială, mânat de o bucu-
interioară. Căci, din tot ceea-
ceea îi va pune la dispoziție
aptă și material documentar,
a trebui să rețină caracterul
al revoluției noastre morale
politice. Într'un secol timbrat
dătea dezechilibrării, când lo-
ile de stat sunt la ordinea
iar războaiele civile iau în
a locuri forme endemice, un
ran înțelept, cărmuind un
r de țărani de omenie, răs-
nă ordinea veche și perimată
nd un destin nou prin cele
pașnice mijloace și prin ex-
va forță a conștiinței și a ra-
ii. Iată marea semnificație a
luitei noastre din Februarie

Proclamația M. S. Regelui către popor

Români,

Un singur gând, iubirea nesfâr-
șită pentru poporul Meu, o sin-
gură dorință binele României, Mă
călăuzese fără șovăială pe calea
ce am făgăduit-o Țării Mele.

Salvarea Patriei este pentru
Mine singura poruncă care Mă în-
drumează în aceste vremuri în-
grijorătoare de neliniște sufle-
toase.

Deci,
Infățișez astăzi poporului Meu

înaintea sootită drept crimă.

Se institue un temeinic și rigu-
ros control al avutului și cheltuz-
liilor publice.

Se statornicese drepturile țără-
nimei pe pământul ce-l stăpă-
nește prin expropriere.

Se acordă o mai largă și dreap-
tă participare la prețul concesiu-
nii și la redevență, proprietarilor
de zăcăminte miniere expropriate
de Stat.

Se asigură o egală îndreptățire

M. S. Regele Carol al II-lea

Noua Constituție menită să așeze
temelii mai solide și mai drepte
Statului nostru și să îndrumeze
viața obștească pe o cale mai si-
gură, mi liberă și mai sănătoasă.

Prin această Nouă Constituție
se proclamă hotărât întâietatea
Națiunii Române, care prin jert-
fele și credința sa a creiat Sta-
tul nostru național.

Se statornicese și se lămuresc
mai bine datoriile și drepturile
cetățenilor.

Se sporește autoritatea și se
întărește independența guvernul-
lui.

Se reduce numărul senatorilor
și deputaților.

Se asigură o mai dreaptă re-
prezentare în Parlamentul Țării
a agricultorilor, a muncitorilor, a
intelectualilor și a celorlalți fac-
tori conducători.

Se prevăd garanții și se hotă-
răse incompatibilități severe pen-
tru membrii Parlamentului, așa
încât aleșii națiunii să poată fi
într'adevăr reprezentanții și
ocrotitorii nevoilor obștești.

Se așează pe drumul îndeplini-
rii datoriei pe toți slujitorii țā-
rii, ferindu-i de urmările primej-
dioase ale frământărilor politice.

Se prevăd pedepse aspre pen-
tru răufăcători și îndeosebi pen-
tru cei vinovați de risipa avutu-
lui public, aceasta fiind de azi

tuturor semințiilor de altă rasă
afăitoare de veacuri pe pământul
României întregite.

Prin aceste îndreptări atât de
folositoare aduse legii de temelie
a Statului Român, sunt convins
că se chezește Poporului Meu
putința de a se descețta liber și
stăpân pe destinele lui, pe calea
ordinei, păcii și a propășirii.

În această zi solemnă și învio-
rătoare pentru viitorul României
supun învoirei Poporului Meu
această Nouă Constituție.

TRAIASCA ROMÂNIA.

CAROL II.

La 27 Februarie 1938, Consti-
tuția edictată de M. S. Regele,
primind deziunea masivă și în-
sufletită a Nației, în urma plebis-
citului din 24 Februarie, a fost
premulgată și sactonată în cad-
rul unei impunătoare solemnități
care s'a desfășurat la Palatul
Regal.

Cu acel prilej, după depunerea
jurământului pe noua Constituție
de către toți miniștrii, în frunte
cu I. P. S. S. Patriarhul-Pres-
dinte Dr. Miron Cristea, M. S.
Regele a făcut următoarea în-
sufletită declarație:

„NOUA COSTITUTIE ESTE
ISVORATA DINTR-O NE-

VOE SĂNĂTOASA A CERIN-
TELOR ȘI A FOST FRAMAN-
TATA ÎN CONȘTIINȚA MEA
ȘI A SFETNICILOR MEI CARI
ALături DE NEUITATUL
MEU PĂRINTE, AU FOST
CREATORII ROMÂNIEI DE
ASTAZI.

ȚARA CARE IA AM ÎNCRE-
DINTAT SPRE ÎNVOIRE A-
CEASŢA NOUA COSTITUTIE
A PRIMIT-O CU UN ENTU-
ZIASM CARE MI-A BUCURAT
INIMA.

SUNT CEL DINTAI LEGAT
DE EA ȘI VOI FI CEL DIN-
TAI PĂZITOR AL EI PENTRU
BINELE POPORULUI RO-
MÂN.

Luând apoi, cuvântul, I. P. S.
S. Patriarhul Dr. Miron Cristea
aduce la cunoștința Suveranului
că țara aproape în unanimitate a
votat noua Constituție cu bucurie
și avânt neînfrănat.

Asemenea Învierii Domnului
care pentru popoarele creștine este
sărbătoarea sărbătorilor, ziua
care dăruiește o nouă Constituție,
izvorată din dragostea Suveranu-
lui pentru poporul Său și din
adâncea Sa înțelepciune, este o zi
Multumind M. S. Regelui pen-
sărbătorească.

trou noua temelie dată Țării, I.
P. S. S. Patriarhul-Presedinte
Dr. Miron Cristea încheie îndem-
nând poporul la muncă construc-
tivă pentru mărirea și întărirea
României.

Răspunzând I. P. S. S. Patri-
arhului-Presedinte, M. S. Regele
a pronunțat următorul discurs:

Inalt Prea Științia Ta, Domnilor miniștri, Domnilor,

În aceste elipe înălțătoare, de
reînnoire a României primul Meu
gând se îndreaptă cu adâncea
evlavie către creatorul României
întregite, seumpul și neuitatul
Meu Părinte Regele Ferdinand
Cel Leal și către toți acei, miei și
mari, cari alături de El au păl-
mit și au muncit ca să așeze Țā-
ra în ganțele ei firești.

Opera ce s'a întărit cu atât
entuziasm de poporul Meu, în
ziua de 24 Februarie, este scvâr-
tă din gândul curat și din adânc-
ul conștiinței Mele și al sfetnic-
ilor Mei, că îndeplinim un comen-
dament imperativ al zilelor de azi
și o moștenire sfântă a făuritor-
ilor României Mari: consolidarea
definitivă a Neamului Românesc.

Noua Constituție ce am pre-
mulgat-o astăzi, în acest cadru so-
lemn, și care a fost primită cu
afăta pătrundere a nevoilor reale
ale națiunii de cetățenii Româ-
niei, conștiinți de datoria lor că-
tre generațiile viitoare, nu este de-
cât o puternică temelie, pe care
sunt hotărât, eu, ajutorul adevă-
raților iubitori de Patrie, să elă-
dese o Românie înviorată, bogată
și întărită.

Această Constituție acordând
drepturile firești ale individului,
(Continuare în pag. 4-9)

În numărul 16 din 10 Ianua-
rie s. c. al ziarului „Tribuna“
din Cluj, sub semnătura d. Dr.
Sebastian Stanca, a apărut un
articol intitulat „Funcționarii
statului și cei particulari“, în
care autorul, pornit oarecum
contra celor din urmă, acuzân-
du i de câștiguri fabuloase, îi
compară cu a draptul pe
primii atun i când aceeași stare
precară și tristă o au toți bieții
slujbași români.

Deși cam târziu — abia acum
ne-a căzut în mână articolul a-
mintit — ne vom strădui totuși
din respect față de adevăr — ca
ziar cu caracter profesional — în
a lămuri unele laturi ale pro-
blemei poate necunoscute.

Am analizat articolul rând cu
rând, frază cu frază și dintr'un
bun început vrem să facem o
precizare, și anume că, dl. Dr.
Stanca face o mare confuzie în-
tre adevărații funcționari parti-
culari, în sensul legii contracte-
lor de muncă și între beneficia-
rii instituțiilor de tot felul.

Ori legea spune astfel:
„Salariații din birouri, moga-
zii sau anexe e stabilimentelor
industriale sau comerciale, care
prestează în întregime ori în
parte, o muncă sau un serviciu
intelectual sunt considerați ca
funcționari particulari“.

Acesta e cuvântul legii!
Și acestia să fie beneficiarii?
Nu! Hotărât Nu!

Nimic de spus, or fi existând ei
beneficiari în întreprinderile par-
ticulare, dar pentru acest fapt
nu pot fi acuzați bieții funcțio-
nari particulari de câștiguri fa-
bulcose, pentru că există și din-
colo beneficiari câți ca Teianu
fostul secretar dela finanțe, care
se tot chinuște să justifice pro-
veniența acelor opt milioane și nu-i
chip. Ori din nefericire și aceștia
au fost funcționari publici, spe-
răm însă că nu aceștia trebuiesc
compătimiti!

Funcționarii particulari, d-le Dr.
Stanca, sunt expuși — departe
de beneficii — tuturor neajunsu-
rilor și mizeriilor, până ajung în
câmpul vast al T. B. C.-ului de
unde nu-i înfoarcere.

Iată de ce credem că cel care
e în cunoștință de cauză poate
observa în termenii cinstiți, că d.
Dr. Stanca tratează în mod
foarte superficial această pro-
blemă.

De altfel aceasta se poate de-
duce și din afirmațiunea că exis-
tă o dispropoziție între salariile
funcționarilor particulari și ace-
(Continuare în pag. 4-a)

Programul sărbătorii zilei de 27 Februarie la Alba-Iulia

În ziua de 27 Februarie a. e., va avea loc la Alba-Iulia marea adunare de solidaritate națională pentru sărbătorirea de aniversare a promulgării Constituției, al cărei program în rezumat este următorul:

La ora 10, se va oficia serviciul divin, cu Te-Deum, atât în Catedrala Ortodoxă a Încoronării cât și în Biserica Protopopească Unită, în prezența I. P. S. Lor Mitropolitului, după care cortegii se vor desfășura în piața principală Mihai Viteazul, în fața Palatului

Primăriei. Adunarea se va deschide exact la ora 11.

Vor vorbi I. P. S. Lor Mitropolitul Ardealului Nicolae și Alexandru, Excelența Sa d. Rezident Regal, General Dănilă Papp, câte un reprezentant al Clerului Ortodox și Unit, reprezentanții intelectualilor, meseriașilor și ai tărânilor.

Adunarea, la care vor participa toți delegații județelor din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, va lua sfârșit la ora 13.

Armata

Preocuparea actualului regim în direcția bunei organizări și a înzestrării Armatei este din ce în ce mai intensă și ea are două explicații: în primul rând este continuarea unei politici tradiționale în România întregită, în al doilea rând este expresia unei noi situații internaționale. În orice caz fapt cert, este că Armata Română se bucură astăzi de o soluție excepțională din partea Guvernului. Numirea d-lui Victor Slăvescu ca ministru al înzestrării armatei, subliniază nouă tendință de organizare pe baze mai ample a Apărării Naționale. Pregătirea și situația excepțională a noului ministru în industria românească lasă pe de altă parte să se întrevadă care va fi drumul noii politici de înzestrare, așa cum a spus-o dl. Victor Slăvescu la instalarea sa, accentul va fi pus de data asta pe intensificarea producției noastre industriale în materie de armament, aceasta se poate realiza fără îndoială prin coordonarea industriilor și prin raționalizarea producțiilor lor. Politica de sprijin și încurajare a industriei noastre conexe înzestrării armatei, va fi continuată și desigur accentuată de noua personalitate din fruntea ministerului. În felul acesta vom putea avea din ce în ce mai mult siguranța, că măsurile absolut necesare armatei noastre, se vor putea obține în țară. În altă ordine de idei înzestrarea armatei cere o bună organizare a planului de urmat. Există și în această materie anumite fluctuații și nepotriviri ce trebuiesc îndepărtate. Planul de înzestrare trebuie să fie o operă de tehnică, de prevedere și coordonare a materialelor, energiei și posibilităților. Iată ceea ce trebuie făcut și ceea ce se va face la Ministerul Înzestrării Armatei. Prezența d-lui Slăvescu acolo este o garanție de bună organizare, de competență și muncă.

În același timp cu această pregătire tehnică și consolidare a bazelor materiale ale armatei, se urmărește definitivă înțelegere morală și militară a ei. Armata are astăzi o dublă misiune: aceea de a colabora la opera de disciplinare a națiunii, de consolidare a ordinii interne și aceea de a deveni un corp masiv de rezistență în fața eventualelor și atacuri externe. Pentru a realiza această grea sarcină personalitatea d-lui Armand Călinescu, era fără îndoială cea mai indicată. Energia și autoritatea d-lui vicepreședinte al Consiliului de Miniștri sunt calitățile cerute de împrejurările actuale, în plus trebuia ca apropierea între armată și stat să se facă mai adâncă, mai sensibil — dată fiind situația externă și nevoile noastre dinăuntru.

Putem să spunem că astăzi opera aceasta mare a fost în mod strălucit începută și că înfăptuirea ei se urmărește într-un ritm extrem de rapid. Armata noastră va fi în curând la înălțimea ce-

lorlalte organizații similare din țările civilizate. Trebuie însă ca țara să știe că efort și câte sacrificii se fac pentru întărirea armatei noastre. Trebuie să se cunoască toată grija, pe care Guvernul o are pentru acest imperativ național, și mai ales trebuie să fie prezentă în mintea fiecăruia, voința neclintită a Suveranului de a face din Armata Română o mare familie solidară, bine pregătită, patrioată și puternică.

Sonete

de d. G. Tutoveanu

D. G. Tutoveanu a îmbogățit din nou literatura românească cu un excelent volum de poezii intitulate „Sonete”. Sonetele d-lui Tutoveanu au apărut într-un volum deosebit de elegant, în condiții tehnice excepționale, întrunind toate calitățile pentru ca o carte să fie bine editată. Acesta este exteriorul cărții d-lui Tutoveanu, iar interiorul, cuprinsul a întrecut așteptările. Prin simplitatea versului său pornit dintr-o sinceră descărcare a sufletului în care i se știe sufletul, dl. Tutoveanu a reușit să atingă acea ecardă sensibilă a omului care nu vibrează decât în cazuri cu totul excepționale. Drăgălășenia versului d-lui Tutoveanu prezintă o calitate care nu se poate contesta, vers în care de cele mai deseori obiectul de predicție este *nuia* a eu toate frumusețile ei și din care nu lipsește vesnic înălțătura pri vighetoare, cu decorul satelor românești, câmpiilor, codrilor etc., și aceste sunt cele mai reușite din sonete. Volumul d-lui Tutoveanu merită să fie gustat și aprofundat de tot intelectualul iubitor de poezie românească, și dorința noastră ar fi să nu lipsească din nicio bibliotecă. F. P.

Omul ființa necunoscută

A stărnit o enormă senzație în lumea întreagă — prezentarea „inimii artificiale” — făcută de către savantul Alexis Carrel în Expoziția internațională de la Paris, din anul trecut. Lucreul a părut cu atât mai ciudat și de neerezat cu cât doctorul Alexis Carrel trecea drept o somitate în lumea științei medicale, un pasionat salahor de laborator prin mâinile căruiu trec tot felul de indivizi, supuși observațiilor și tratamentului medical. Și prezentarea de la Paris ar fi rămas o simplă farsă în amintirea multora dacă d-rul Alexis Carrel n'ar fi îngăduit să i se traducă și răspândească în lumea întreagă cartea „Omul, — ființa necunoscută”, care s'a bucurat de o primire excepțională, stărnind același mare inter-

Colțul premilitarului. Rânduri pentru început

Incepând cu acest număr, ziarul nostru deschide cu drag coloanele sale tinerilor premilitari, dormici de a-și manifesta prin scris dragostea lor față de această instituție, care le dă o educație fizică și morală de care au nevoie.

Mulțumim d-lui sublocotenent V. Oniga, dela subcentrul IV, din Grădiște, și câtorva tineri premilitari, care au luat această frumoasă inițiativă.

Ziarul nostru îi primește cu dragoste și prietenie, urându-le deplin succes — prin aceste versuri:

„La drum copii, voioși, tot înainte,
Să apărăm al patriei ogor...”
T. P.

Frumoasa dezvoltare a unui sub-centru premilitar

Ar fi ne la locul ei dacă n'am așterne pe hârtie, frumoasa dezvoltare a unui subcentru de premilitari din Arad-Grădiște. Înainte, multe au fost planurile dar puține s'au realizat la acest subcentru. Dar acum merită laudă frumoasele inițiativă și atitudini ale comandantului de subcentru d. Sbt. Vasile Oniga. La venirea d-sale subcentru, a introdus în rândurile tinerilor ordine și disciplină, elementul principal în armată, care la început a lăsat de dorit. Tot la început numărul tinerilor premilitari era foarte sumar, mai mult se poate spune că au fost niste premilitari voluntari dormici de o educație oarecare. Numărul acestora s'a sporit mult în ultimul timp, simțind toți o oarecare înșfățire pentru satisfacerea acestei trebuințe obștești. Disciplina a dat un mare îndemn tinerilor premilitari pentru a ști să respecte. Acești tineri cu diferite talente, dovedesc o mare voință, fiecare depunându-și conștiincios munca pentru ridicarea prestigiului acestui subcentru de premilitari.

Mihailoviciu Cornel

Apostolii credinței

Din cele mai vechi timpuri ale neamului nostru, am avut drept povățuitori și îndrumători pe marii purtători de lumină: preoții și învățătorii.

Aceste făclii ale luminii au pregătit și încurajat sufletele atâtor viteji și eroi, care n'au pregătit, în zile de grea cumpănă pentru neam, să se jertfească până la moarte pentru răscum-părarea și păstrarea patriei și credinței străbune.

Ce jertfe mărețe — a însemnat viața lor. Ce clamuri și izbucniri sfinte au năruit acești făclieri ai credinței și iubirii de neam. De câteori n'a fost mîncăduță viața acestor sfinți ai neamului și, totuși, ei n'au capitulat.

Din tată în fiu, din generație în generație, ei au lăsat cu limbă de moarte și jurământ ca să se păstreze credința care de atâtea ori a fost pe cale de-a opune și pe care ei au ridicat-o la sfânta ei măreție.

Și mult îi iubea poporul pe acești apostoli și cum își găsea el alinare și mângâiere în vorbele lor dulci și înțelepte. De i se nămpla ceva rău vreunui din popor, preotul îl îmbărta și-l îndemna la rugăciune.

Cât de mărețe au fost acei vremuri, când preoții și învățătorii erau mâna dreaptă și „cuvântul adevărului” pentru plugarii noștri, care îi numeau „apostoli” și „părinți ai lor!”

Aceștia erau preoții și învățătorii dinaintea războiului mare.

Ei au fost „Apostoli ai credinței și dragostei de neam”. Dar azi, când stai de vorbă un țaran mai breaz, să nu miri când îți va spune că „A început să se strice lumca băltaie încoace, că și popa cu scâdul său dat numai două cărți și politică, și uită de credință și de biserică”...

Iată cum văd țărânii strălucimii, în abaterca preoților duscăliilor dela măreția lor șiune.

Poporul cere însă ca rugă care s'a produs între ei, și învățătorii de după război înțeleze, astfel ca aceștia din urmă să revie la adevărata misiune.

Țărânul vrea ca odrasla lui învețe carte dela oameni și iar el, să calce cu dragostea allă dată în casa preoților, a un sfat cuminte sau o bună. V. P.

Salutul nostru

Poezie delicată Soc. Sportive „Crișana”-A

Spre voi, cu drag salutul nostru se îndreaptă,
Ce flamura „Crișanei” o purtați cu fulă;
Iar laururi zămbesc și fruncea voastră o așteaptă,
Să răsplătească-atăa osteneală.

Spre voi se îndreaptă în reflexe de azur priviri
Și fremătă ecouri ce trezesc mândria;
Veți fi piloni adânci de românești simțiri,
Iar pe arenă „ași”, când cere datoria.

Alături de voi sunt înrolați românii,
În front de vecinicie la colțu' acest de țară;
Sunteți priviți cu teamă și ră urăsc streinii,
Când văd în voi voință acia la holară.

Cu voi în timp de pace se luptă pe arenă
În vâjnit de minge ce zboară ca torpila;
Și când mugește tunul din nou sunteți pe scenă
Șă trageți cu grenade, căci voi nu știți co-i mila.

La voi drapelul nostru și'n pace și război
Zămbeste ferice din falduri de lumină;
Și lacrimcăză tainic când gloria nu-i cu voi
Sau când pe fruntea voastră durerca se animă.

Românii vă salută și cold vă mbrățișează
Pe voi și pe „Crișana” ce sunt speranța lor;
Ei văd în voi voința ce vecinic este brează
Și niciodată zeii — vremelnici — care mor.

În lupta voastră să pășiți senini
Pe drumuri cu ninsoare de petale,
Și'n jurul vostru să răsară crini
Când oboseți cădeți pe-a victii cale.

VESELEA

supra experiențelor sale, pentru că dincolo de ceea ce se vede și constată, mai rămâne încă misterul naturii multora dintre fenomenele medicale în fața căroră și știința rămâne neputincioasă.

Există, alături de organele ființei noastre — sufletul care nu poate fi privit prin microscop.

Am studiat tot felul de oameni, spune savantul, dar concluziile sale ating alte finaluri decât acelea dintr'un tratat pur științific.

Este vorba de ritmul civilizației de astăzi, cu atâtea curiozități care provoacă adeverate drame și catastrofe sufletești.

Pe bună dreptate atunci d-rul Alexis Carrel ridică problema reconstrucției omului și-a sănătății lui sufletești, fără de care aceea a trupului nu folosește la nimic.

Dar cartea aceasta prezintă a-

tâtea probleme și idei importante rezumat într-o eronică, ales cu știința are de lupta cu esența spirituală a individului, de unde și titlul, nepotrivit dat unei cărți de medic: „Omul, — ființa necunoscută”, care este însăși eluzia sintetică a autorului migăloasele sale cercetări.

Dar acela care își va lua neala ca să studieze cartea d-lui Alexis Carrel — va putea aștepta mult documentări din cele arătate în rândurile și strădania lui nu va fi zadarnică, pentru că va trăde numărare foloase privind problema viață.

Cartea a fost lansată de „Getarea”, marea editură care a dat atâtea opere valoroase. Tot „Cugetarea” a lansat curând, cartea „Maria Tereza” primită cu atâtea interes.

Ion I. Pogă

VIATA ARDEALULUI

IN IMAGINI

Comemorările noastre

Vasile Goldiș și Ștefan Cicio Pop

Deunăzi, două impresionante parastasuri, ne-au adus aminte că s'au împlinit cinci ani dela moartea ilustrilor luptători naționaliști Vasile Goldiș și

D. Vasile Goldiș

Ștefan Cicio-Pop, care și-au trăit cea mai însemnată parte din viață în orașul nostru.

Vasile Goldiș și Ștefan Cicio-Pop ocupă un loc de seamă în istoria Ardealului, atât de măreață prin luptele din cursul vremii — duse pentru desrobirea acestei provincii.

Cei doi luptători — au avut merite deosebite, dar deopotrivă de însemnate — tinzând spre același ideal: binele public prin mântuirea neamului.

Vasile Goldiș a militat în viața publică mai ales prin tășul condeiului, colaborând la cele mai de seamă ziare din Ardeal. A condus apoi „Românul”, după ce s'a produs scipuirea din redacția

„Tribunii”. Impăcarea s'a făcut însă, în clipa când ori ce acțiuni separatiste dăunau aceluiași scop urmărit de ambele tabere.

Ștefan Cicio-Pop a luptat cu forțele cuvântului spus în parlament și întrunirile publice, pe care le domina grație energiei și entuziasmului său fără seamăn. Ca avocat, deosemena figura printre apărătorii celor acuzați că luptau contra fostei stăpâniri austro-ungare.

După unire, patimele politice — i-au desbinat pe acești glorioși bărbați de stat, el căror patriotism a însemnat numai jertfe pentru binele neamului.

Dar moartea i-a împăcat din nou, în lumea ce-

D. Ștefan Cicio-Pop

rească, unde spiritul lor este urmat de recunoștința poporului nostru.

Vasile Goldiș și Ștefan Cicio Pop au binemeritat dela patrie și pomenirea lor repetată este o datorie pentru generațiile viitoare.

„Timpul Provinciei”

Marea serată muzicală și dansantă a Asociației Funcționarilor Particulari din Arad.

»Asociația Funcționarilor Particulari din Arad« de sub președinția dlui Victor Moșoiu, ne-a făcut onoarea să ne invite la o strălucită serată muzicală și dansantă.

Serata s'a ținut în seara zilei de 18 Februarie

D. Moșoiu Victor

Președintele Asociației Funcționarilor Particulari Arădani

în saloanele hotelului »Crucea Albă«; admirabil puse la punct și ornate în vederea acestui eveniment.

Serata a fost organizată sub patronajul d-lor ing. Ștefan Mateescu, dr. Mihail Mărcuș, baron Ludovic Andrényi, baron Fr. Neumann, dr. Nerva Iercan și Stamp Ioan.

Programul muzical al seratei a fost dintre cele mai selecte, cuprinzând compoziții din Suppé, Weber, Toști, G. Verdi, Frederiksen, Meoschnei și Emil Montja.

Orchestra și corul au fost puse sub conducerea d-lui profesor Sever Ageu, atât de mult apreciat în orașul nostru.

După programul muzical, bine primit și mult aplaudat de o numeroasă asistență, a urmat serata dansantă.

Este greu de așternut pe hârtie ceva din atmosfera încântătoare a seratei acesteia, căreia vastul salon, atât de frumos decorat, i-a împrumutat mult fast, Jocul de lumini și strălucirea toaletelor deasemenea au plăcut mult.

Dar mai ales ne-a impresionat, marea număr de domnișoare și tineri, atât de dispărenți la alte serate.

Pe drept cuvânt, am putea spune, deci, că a fost o serată a liniștii, care a ținut să smulgă dansului toate plăcerile lui — înainte de începerea postului.

S'a și dansat, de fapt, cu multă vidiciune și dispoziție.

Dintre participanți am remarcat pe :

D-na și d. Ștefan Deșeanu, d. Brutus Păcuraru, cu d-șoara Miorița, d. baron Fr. Neuman, d. baron Andrenyi, d-na și d. ing. C. Popovici, d-na prof. Arjorca, d-na și d. Victor Moșoiu, d-na și d. Oliviu Sârbu, d-na și d. Dămăcuș, d. econom străv-rofor dr. Gh. Ciuhandu, cu d-șoarele Stela și Smă-rândița, d-na și d. dr. Ion Regneală, d-na și d. ju decător Moisesescu, d-na și d. profesor Sever Ageu, d-na și d. C. Cristea, d-na și d. Medianu, d-na și d. Borlea, d-na și d. Morariu, d-na și d. Tiș, d-na și d. Softa, d-na și d. Rusu, d-na și d. Olariu, d-na, d-șoara și d. Bergmann, d-na și d. Szegö, d-na Tautsch, d-na Ida Sadcovschi.

D-nii: Pr. V. Lugojanu, C-tin Popa, Oct. Păcurariu, dr. Ștefan Grigorovici, dr. Gh. Crișan, prof. Basarabescu, av. Teodor Popovici, dr. Iuliu Givulescu, dr. Ion Bătrâna prof. Gh. Puta, dr. Sever Ardeleanu, Emil Rosvan, dr. Bărbuș, Ion Bozgan - Șiria, Gh. Bozgan, Vasile Cicio-Pop, dr. Ujhelyi, d Lulu Papp d. D. Lazar, ing. Ciulonescu, Teodor Tăvanu, ing. Igor Iancu, Eugen Popa, prof. Petrache T. Ioan, prof. Marinescu Victor, Ion I. Pogana, dr Lulu Munteanu, Nicolae Steriade, prof. D. Novac.

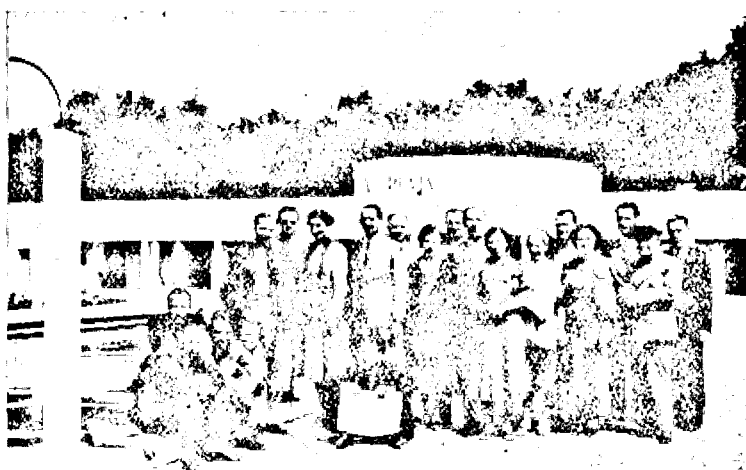
Domnișoarele : Sosi Rusu, Stela Mariș, Tonescu, Militaru, Gavrilovici, M. Boșorogan, Silvia Ar-

Jeleanu, Ursu, Medy Iampoller, Muscan, Annie Boșneac, Tonescu, M. Popovic, Halmăgeanu, Deneș Clara.

D-nii: dr. Septimiu Munteanu, Sava Birău, Ulea Dimitrie, Sava Cismaș, Mihai Popovici, Oprea N., Ghiță Matei Fica Petre, Nemeș Damian, dr. Ion Stauber, N. Sugar, Ion Oanceanu, Sandu Buliu, Petre Comboș, Ion Răitaru, Victor Trăușan, Ghiță Popa, Ion Leluțiu, Cristea, Alex. Moisescu, Victor Chechieș, Iosif Vancea, Nicaiev, D. Ghibu, Sever I. Pogana, Miloș Cherici etc. etc.

D-nii Victor Moșoiu și Dămăcuș, conducătorii asociației, merită toate laudele pentru buna organizare și reușită a searelui.

Excursia funcționarilor particulari din Arad, la „Băile Cipova”

Tot pentru biserica gr. ort. română din Arad-Grădiște

În numărul 20 al ziarului nostru am lansat — în urma sumelor primite — o listă de subscripție pentru terminarea lucrărilor sf. lăcaș din cartierul românesc Arad-Grădiște.

Factorii productivi din câmpul muncii, au răspuns — după modestele lor puteri — cu însuflețire acestui apel în felul următor: ziarul „Timpul Provinciei” Lei 300, Ionel Filipaș 200, Emil Odița 200, Eugen Rușu 200, Pavel Nădăban 100, Ștefan Recași 100, Magazinul „Provincia” 200, Ion I. Pogana 100, Petru Fica 100, Aurel Raicu 50, Albu Simion 100, Mărușter Aurel 10, Stanciu Ecaterina 10, Bozgan Gheorghe 10, Lucaci Elisabeta 10, E. Sabuari 10, Vasile Nădăban 10, Cristea Gh. 5, Pancotan Ileana 10, Grădinar Ilie 10, Mărcuș Ioan 20, Fabritius Richard 10, Muntean Sida 10, Ioan Pinteia 10, Louise von der Venne 10, Rozenzweig Serena 10, Birta Ana 10, Rasca

Emilia 10, Gh. Diatiu 5, Benco Aurel 6, Kocsor Ladislau 5, Gopjara Mihai 5, Verbozski Terezia 10, König Iuliu 10, Leric Angelina 5, Hegedüs Maria 5, Balint 5, Grădinar Veronica 5, Totai Ștefan 5, Fodor Maria 5, Farkas Ecaterina 5, Tövishati 5, Mladin Iuliana 5, Boar Maria 5, Molnar Kato 5, Redis Paulina 5, Botto Elisabeta 5, Soția Cadar Ioan 5, Valeria Santa 5, Crișan Ecaterina 5, Hevezi Maria 5, Zorici Lubamir 10, Barto Andrei 5, Zinemer Carol 5, Sprinzi Andrei 5, Preiszinger Ioan 5, Mehesz Andrei 5, Nichi Ecaterina 5, Lazar Florea 10, Vancu Vasile 5, Craiovean Teodor 5, Șirian Nicolae 5, Baumstark Petru 5, Dehelean Pascu 5, Hergot Iacob 5, Megyes Maria 5, Soția Domocos Balint 5, König Ana 5, Bulboacă Florea 5, Gross Nicolae 5, Oneta Valeria 10, Bești Gheorghe 10, Fabrica de Implet. și Tricotage 200, Soț. I. Tram Petru 5, Total Lei 2181.

Adunarea generală a Casei de Păstrare a județului

Sâmbătă 18 Februarie a. c. a avut loc adunarea generală a Casei de Păstrare a județului din localitate. Ca de obicei, adunarea generală a acestei importante instituții în viața economică a regiunii noastre, a fost o adevărată sărbătoare: răsplata unui an de muncă.

Beneficiul însemnat, realizat anul acesta, este o dovadă în plus de sârguința ce-o depun toți slujbașii acestei instituții în frunte cu domnul airector general Tauszk pentru progresul instituției și promovarea vieții economice a Aradului.

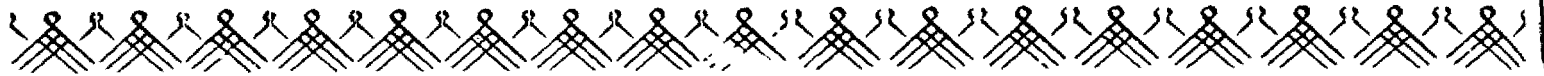
Uniunea generală a profesioniștilor textiliști

Duminecă la orele 10 a avut loc în localul fostei Corporații, adunarea de constituire a uniunii generale a Profesioniștilor Textiliști. După explicațiile care au avut loc s'a ales pe timp de un an următorul comitet:

Lista Comitetului:

Președinte de onoare D. Albu Simion, preșe-

dinte **Hudema Bogdan**, vice președinte d-nii Filipași I., Căținaș I., secretar general Corbu Nicolae, secretar Porcoleanu A., Schmelzer I., casier Adelman A., econom Bocșa I., cenzori Rufe E., Binéc M., supleanți Rekasy St., Stoica M., membri Iovanov N., Moș G., Fodor F., Tanka E., Bait G.

Unul din lucrările executate de Liceul Industrial de Băeți din Arad.

Poșta redacției

Rugăm foarte mult pe onorații noștri abonați cari n'au primit regulat ziarul, să ne comunice înscris numerele pe care nu le-au primit, pentru ca și noi la rândul nostru pe baza acestor reclamațiuni să

putem înainta reclamațiune dirigintelui de Poștă din Arad, ca să se facă cercetări în acest sens.

Numerele neprimite vi-se vor trimite cu proximal nu-

măr de ziar ce va apare.

D-nii abonați cari își schimbă domiciliul, sunt rugați a ne anunța la timp despre aceasta, pentru ca să se poată lua măsuri de expediere a ziarului.

PAGINA COOPERATIEI

Despre Banca Federală „Zorile”

**Acțiuni neîntemeiate împotriva conducătorilor ei
Sau: cum știu să colaboreze românii între ei
Vina organelor de control din Cooperație**

Banca Federală „Zorile” stă mai bine ca oricând

Dela redacția acestui ziar am urmărit — la început fără să-i dăm importanță, dar mai târziu faptul ne-a stârnit curiozitatea — acțiunea gazetei din Arad „Tribuna”, sub egida redacției d-lui Ioan C. Lascu, contra Băncii Federale „Zorile”

După cum spuneam, la început n'am dat interes acestei acțiuni, dar mai la urmă accentuarea mereu aceluiași subiect și cererea aceleiași sancțiuni, dela Institutul Național al Cooperației, — înlăturarea conducătorilor acestei bănci, ne-a părut ceva dubios și am zis:

Acțiuni neîntemeiate împotriva conducătorilor băncii

Astfel din actele puse înaintea noastră împreună cu dl. director al băncii, dl. Nonu, am constatat și verificat următoarele:

Incepând cu anul 1935 luna Iulie, de când actualii conducători luaseră conducerea acestei instituții cooperatiste, situația financiară a federației „Zorile” era destul de deficitară. Dintr'un venit de dobânzi în suma de Lei 97.054 s'a plătit un buget de 421.412 Lei.

Din operațiunile făcute în exercițiul anului 1935 s'au plătit și pierderile din 1934 în însemnata sumă de Lei 324.358.

Gestiunea anului 1936 n'a fost supusă spre aprobare adunării generale, pentru că circulara No. 15.848 din 20 Martie 1937, dată de Casa Centrală ordonă următoarele: . . . **deaceia vă rugăm a nu proceda la întocmirea bilanțului dela 31. Dec. 1936, care urmează a fi considerat ca bilanț definitiv de asanare și la cooperativele de primul grad, căci acest bilanț va trebui să înlăture toate pierderile rezultate din „Legea lichidării datoriilor, cât și ajutoarelor acordate de stat pentru ca să fie cu adevărat expresia realității.**

Gestiunea nu a putut fi supusă adunării generale nici în anul 1937, tot în urma aceluiași ordin, reînviat însă prin circulara No. 7451 din 21 Dec. 1937 care spune:

. . . **după înregistrarea în scripte și a modificărilor care decurg din revizuirea tablourilor de mai sus, veți întocmi o bilanță de verificare care pe 31 Dec. 1937, rămânând ca bilanțul definitiv ce-l veți încheia pe aceeași dată, să-l închideți după ce vi-se va comunica ajutorul acordat de stat.**

Pe data de 15 Iulie 1938,

Oare să fie de bună credință acești domni care au pornit acțiunea, sau — vorba românului — „la colacul copt toți țiganii se îndeasă”.

In nedumerire fiind, ne-am hotărât să facem o deplasare până la fața locului și să ne convingem prin probe concrete de adevărul celor afirmate de gazeta „Tribuna”.

Astfel ne-am prezentat d-lui director Nonu, care — spre marea noastră surprindere — cu cea mai mare serviabilitate și plăcere, ne-a pus la dispoziție în treaga arhivă a băncii, însoțită de explicațiile necesare.

Cum știu să colaboreze românii între ei

Mare nenorocire pe neamul acesta, căci așa înțeleg românii noștri să colaboreze unii cu alții.

Invidia e ceva specific românesc. Când unul a reușit să se ridice cu un centimetru mai sus, la repezeală sar ceilalți și cu cele mai mârșave mijloace caută să-l împingă în prăpastie. Cu astfel de procedee „România Românilor” pentru realizarea cărui scop sublim luptă cooperatiștii, va dăinui să rămână multă vremea un fapt iluzoriu, iar în locul unirii frățești pentru formarea frontului de atac contra străinismului — care n'are decât se bucura de aceste frecături — se va întrona desbinarea noastră a căruia dezastru nu-l putem prevedea.

Noi n'avem pretențiunea că în numele românismului să se tolereze elementele capabile de incorectitudine în îndeplinirea misiunii care le-a fost încredințată, cum de fapt s'a petrecut în cazul de față, când cei care au avut o atitudine demnă de toată lauda sunt defăimați, iar acei care a murdărit prestigiul federației despre care este vorba, este cu desăvârșire scos din cauză. Conștient sau inconștient, asta nu știm?

Oare acești binevoitori ai cooperatiștii, nu-l știu pe acela de care de fapt ar trebui să se ocupe din aceleași motive pentru care acuză și-i suspectează pe conducătorii federației „Zorile”?

Nu-l cunosc d-lor pe acela care a fost scos din controlul

lar No. 3876 din 17 Iulie 1938 care dispune în mod categoric să nu se procedeze la convocarea adunării generale a federației, iar dacă aceasta adunare generală a fost convocată, să se ia măsuri imediate de contramandarea ei.

Era o mândrie pentru consiliul de administrație al federației de a prezenta bilanțul de asanare, atunci când în baza constatărilor făcute de către organele de control și a verificării acestor lucrări de către Institutul Național al Cooperației, se putea prezenta adunării generale situația că federația este deplin asanată, fără a se atinge de capitalul social sau de depunerile membrilor săi.

Iată, onorați cititori situația adunărilor generale, după care s'bierau o mulțime de inconștienți care fără să cunoască cauzele pentru care nu se puteau ține, acuzau conducătorii acestei bănci.

cooperatiștii ca prin influență să ajungă la cooperativa „Aradul” de unde eliminat să ocupe locul de frunte la „Ogorul” apoi „Prevederea”, de unde exclus să ajungă la federația „Zorile” ca să ducă la faliment cooperativa „Munca” a bieților pantofari, de unde pentru ultima oară, din aceleași motive „fraude” a fost suspendat credem, pentru totdeauna.

Și interesant; pe acesta — nu știm din care cauză, d-nii cooperatori, acei cari sincer doresc progresul acestei instituții a „Cooperației” — îl învalue într'o ignoranță care te împinge până la suspectare.

Oare d-niile lor n'au cunoștința de atacarea cu valorificarea grâului din 1937 în care rolul determinat l-a avut acest individ, și a cărei victime au fost federația „Zorile” și niște țărani, și de alte altele de acest gen?

Nu știu atâția, că acel care a săvârșit în cooperatiștii o mulțime de nelegiuiri și pentru care a fost de mai multeori înlăturat din sânul ei, se plimbă și astăzi în dragă voce pe străzile aradului și apoi ce este culmea, a mai avut și tupeul să facă denunț la parchet pe federația, pentru ca registrele conduse de el însuși, — să fie sechestrate, creindu-și astfel o situație tragico-comică?

De ce nu vorbește gazeta „Tribuna” de aceste lucruri când știm foarte bine că are cunoștința de ele?

Ce interes au d-niile lor să-l

eschiveze pe acest individ?

Ce măsuri au luat d-lor ca să asigure banul adunat cu atâta sudoare la cooperativa „ogorul”? etc.

Iată o mulțime de întrebări și nedumeriri, la care până astăzi nu s'a dat niciun răspuns.

Aceasta este realitatea, cruda realitate!

Vina organelor control din cooperatiștii

Dacă s'a ajuns până aici, apoi cei mai vinovați și care merită toată critica, sunt din capul locului organele de control ale cooperatiștii care nu s'au ocupat serios de aceste nereguli.

D-lor de multă vreme au cunoștința despre cele săvârșite de acest funcționar incorect, pentru că conducătorii federației „Zorile” acei acuzați astăzi de gazeta „Tribuna” — au raportat la timp aceste nereguli.

Nu ne putem imagina care ar putea fi cauza că, după atâtea controale și inspecții la federa-

ția în acest sens, totuși cercetările se mai târănesc de-și face impresia că acest drum îl vor continua până la infinit.

Oare nu s'o fi gândit cineva să-i găsească omului o ușă de scăpare, că vezi doamne, e pentru prima oară când cade în ispită, și ar trebui încercat încă un timp oarecare, doar se va corecta? . . . Te mai pomenești că o mai fi și asta? Poate în cooperatiștii totul e posibil, mai ales când e vorba de oameni cu influență.

Banca federală „Zorile” stă mai bine ca oricând

Cu toate aceste șicane și nepăceri, — cauzate de acei care ar avea marea datorie de a-i sprijini în acțiunile lor de românizare a economiei naționale, — datorită energiei și cinstei de care sunt călăuziți acești conducători ai băncii, federația „Zorile” astăzi, ea se găsește într'o si-

tuație din cele mai optimiste.

De această situație s'au putut convinge și droaia de controale și inspecții care au tăbărit peste bancă, făcându-i fel de fel de controale și inspecții.

Dar despre acestea ne vom mai ocupa și în viitor.

D. F.

Inițierea colegiului economic

Corpul Contabililor Experti și Autorizați cu sediul în București a elaborat un proiect de lege pentru inițierea și funcționarea Colegiului Economic, care va includea pe membrii fostelor corpuri cu drepturile câștigate.

Art. 24. Colegiul Economic va cuprinde următoarele secțiuni:

a) Secțiunea administrativă economică publică;
b) Secțiunea administrativă economică privată, în care intră toți funcționarii publici cari prestează o activitate economică într'o instituțiune economică publică sau privată.

c) Secțiunea contabilă, în care intră toți acei cari prestează în întreprinderile publice sau particulare servicii de contabilitate.

d) Secțiunea cooperativă în care intră toți acei cari profesază pe tărâmul cooperatiștii în funcții-

ni contabile sau în funcțiuni pendinte de Institutul Național al Cooperației.

e) Secțiunea didactică și liber profesioniștii în cari intră profesorii academiilor de înalte studii comerciale și industriale din țară, al facultăților de drept, specialitate economică și profesorii liceelor, gimnaziilor comerciale și liceelor industriale de specialitate economică. În care mai intră și membrii cari practică libera profesie publicistică.

f) Secțiunea conducătorilor de întreprinderi mari (industriale, comerciale, de credit și asigurări) în care intră toți acei cari au funcționat cel puțin 10 ani sau funcționează actualmente ca conducători de întreprinderi de o deosebită importanță, fie de stat fie particulară.

Consiliul de administrație al Băncii Federale „Zorile” a demisionat!

În ședința dela 22 Februarie a. c. toți membrii consiliului de administrație al băncii federale „Zorile” din Arad, și au înaintat demisia.

Motivul demisiei au fost: expirarea mandatului și că în urma deselor schimbări de legi, nici de prezent nu este nici o

perspectivă pentru a putea convoca adunarea generală ca să se aleagă un nou consiliu.

Până la noi dispoziții, cu conducerea pe mai departe a băncii au fost autorizați d-nii Mircea C. Nonu și Savu Ioan directorul Serviciului Agricol din Arad.

Concurs

Banca Federală „Zorile” din Arad, publică concurs pentru completarea postului de director înființat la această federație de către consiliul de administrație în ședința din 22 Iert. Doritorii de a ocupa acest post sunt rugați a-și înainta actele la sediul federației, B-dul Regele Ferdinand No. 28, până la 1 Martie a. c.

Condițiunile de admitere și numire sunt: Să fie român, să aibă

școala superioară de comerț. Să preferă licența.

Directorul va fi numit de către Institutul Național al Cooperației și va fi plătit de către Banca Federală cu un salariu minim de Lei 6.000 — lunar, începând dela preluarea serviciului care se poate face pe data de 15 Martie 1939.

BANCA FEDERALĂ „ZORILE”

Ioan Savu, Mircea C. Nonu.

28 Februarie 1938 - 27 Februarie 1939 : anul reinvierii naționale

(Urmarea din pag. 1-a)
 statornieste în același timp că aceste drepturi sunt strâns legate de datorii.

Aceste datorii, din care cea mai sfântă este de a munci fără preget pentru Patrie, trebuie îndeplinite fără șovăire de toți cetățenii, fiecare după puterile sale și în locul în care este hotărât a munci.

Sunt hotărât a pași cu toată voința pe acest drum mântuitor, întărind fără preocupare munca și cineștea în treburile obștești.

Scopul servitorilor Statului, în care Mă socotesc ca primul, este de a veghea fără încetare la ocărnuirea bunului mers al gospodăriei publice, pentru întărirea comunității și mulțumirea fiecăruia.

Numărul așa de mare al votanților Imi întărește pe deplin convingerea că am îndeplinit o cerință a întregului Meu popor, descătușând viața publică de interesele străme de partid și așezându-o pe terenul adevăratelor nevoie ale obștei românești.

Tărani, muncitorii, factorii de producție, intelectuali vor avea de azi înainte cuvântul ca să-și

apere interesele, fiind chemați în Parlamentul Țării ca reprezentanți ai sferei lor de muncă.

Acela care muncește și produce va putea glăsuși în treburile obștești iată calea cea nouă care s'a deschis prin această Constituție.

Ca păzitor suprem al intereselor Neamului, voi veghea în fiecare clipă, ca spiritul acestei noi așezări a Țării să se păstreze fără știrbire și ca munca fiecăruia să fie cât mai rodnică.

Ziua de astăzi trebuie să fie o zi de bucurie pentru toți, căci se deschid larg porțile unui viitor plin de progres și de limiște pentru România de mâine.

Nu pot în această sărbătoare să nu mulțumesc acelor cari, împinși de un sentiment puternic de patriotizm și de credință către Țară și Suveran, M-au ajutat cu luminile și experiența lor la înfăptuirea acestei opere de desăvârșire a consolidării naționale.

Cu sufletele înălțate și cu bucurie, Români, a sosit clipa în care, cu ajutorul tuturor adevăraților patrioți, voi putea elădi o Românie puternică și fericită.

Funcționarii statului și cei particulari

(Urmarea din pagina 1-a.)
 lor de stat.

Ori cum se poate vorbi de o disproporție oarecare, când același salariu de mântuială îl au cu toții: prea puțin ca să trăiască în mod demn și cinstit și prea mult ca să moară de foame.

Insă pe când funcționarii de stat se bucură de atâtea și atâtea favoruri, funcționarii particulari nu primesc nimic. Ori aceasta face mult.

Dar să le înșirăm :

a) Funcționarul statului pe lângă micul lui salariu se bucură de favorul de a călători pe C. F. R. sau alte căi de comunicație cu o reducere de 50%, 75%, ba chiar gratuit, beneficii de care funcționarul particular nu se poate folosi sub nici-o formă.

b) Majoritatea din funcționarii publici se bucură de reduceri sau gratuități; la teatre, cinematografe, abonamente la ziare și reviste sau alte manifestări artistice.

c) În timp ce funcționarilor statului li-se acordă zile de repaus pentru toți sfinții trecuți în calendarul creștin, de nu mai știi de ești sau nu la școală, funcționarului particular, prin Legea Repausului Duminical i-s'a acordat zece sărbători pe an, ba în multe părți chiar din acestea i-se sustrag, sau dacă li sunt acordate, patronul aranjează în așa fel, că până la sfârșitul lunii să fie completate cele opt ore acordate cu ocazia sărbătorii.

d) Funcționarul public lucrează câte 6-7 ore la zi, în timp ce salariatul particular în foarte multe locuri lucrează 8-10 ba de multe ori și 12 ore fără școale.

Și apoi mai este o mare diferență între felul cum în timpul de lucru sunt tratați unii față de ceilalți.

În timp ce funcționarul public este lăsat să lucreze liniștit, în multe întreprinderi particulare cealaltă categorie de slujbași sunt mereu șicanați de către șefii lor care joacă rolul de polițistii — care într'adevăr sunt plătiți gras, — și care pentru a scoate producție după care primește procente, întrebunțează de multeori cele mai nesocotite mijloace față de ei.

Totul este urgent, și extra urgent, iar indetulere nici-odată.

e) În timpul verii, funcționarul statului se bucură de neprețutul favor al programului de vară, a căruia incontestabilă valoare nu o poți cunoaște decât atunci când nu-l ai.

f) Tot în acest timp al sezonului de vară, funcționarul statului se poate folosi în dragă voce de toate cele ce natura, Dumnezeuiască natură, le-a pus la dispoziția omului; aer, apă, soare etc, de care funcționarul particular în majoritatea cazurilor nu se poate folosi, pentru că programul încărcat nu-i permite.

Le permite toate acestea, atât programul de vară cât mai ales concediul de o lună pe an acor-

dat în sezonul de vară când e cel mai indicat timp de odihnă. Acestea, în timp ce funcționarului particular i-se acordă un concediu începând cu zece zile anual și care abia după douăzeci de ani de serviciu ajunge la o lună de zile și deci de cele mai multe ori în preajma bătrâneții.

g) Apoi nu mai vorbim de neșpus de marele avantaj de care bucură funcționarul public, acela de a-i fi asigurat bătrânețea cu pensia care de cele mai multe ori e echivalentă cu ultimul salariu.

De importanța acestui fapt vital din viața funcționarilor, nu-ți poți da seama decât atunci când ajungi să beneficiezi, sau nu de el și în aceasta constă marea diferență între asigurarea existenței unuia și a celuilalt.

Dacă tu funcționar particular în timpul cât slujești în cadrul unei instituții, nu te vei gândi, sau nu vei avea posibilitate să-ți aduni „beni albi pentru zile negre”, bătrânețea ta va fi o adevărată tragedie din care nimeni și nimic nu te va scoate, ceea ce nu se va putea întâmpla cu un funcționar public.

Iată un motiv elocvent printre

atâtea altele, pentru care salariul zarea mai bună a funcționarului particular devine o „Condiția sine qua non”, salarizare care de fapt mai lasă mult de dorit.

Acesta este adevărul mult știut de mate d-le Dr. Stanca și nu ceea ce greșit susteneți dv.

Dacă dv. v'ați fi ocupat numai de beneficiari, v'am fi urmat și aprobat cu tot sufletul, dar atunci când afirmați un neadevăr ca acela că, funcționarii particulari sunt retribuiți cu beneficii de zeci de mii, ba chiar sute de mii de Lei lunar, ne vine și rădem cu hohote și să zicer „Doamne auzii gura sfântă” dar dacă Dumnezeu se va îndura și vă va da posibilitatea că intra'devăr să aveți pentru cei atăca.

Iar ca încheiere, vă rugăm foarte mult, și stăruim asupra faptului că, să ne prezentați cazuri de funcționari particulari, cari să fie retribuiți cu remunerații excesive, și salarii de zeci sau sute de mii lunar.

Nu uitați însă a face distincție între funcționarii propriu zis și beneficiarii instituțiilor publice și particulare.

Petru Fica

„Un sat uitat : Satul românesc”

Un subiect despre care se vorbeste în ultimul timp pe întregul cuprins al țării românești este: satul românesc.

Campania pornită din inițiativa M. S. Regelui Carol II. adevăratul protegiitor al satului de baștină prin „Fundatia Carol” a pus mai mult ca oricând satul românesc pe buzele oamenilor de bine care văd prin ridicarea acestui focar de românism la o stare mai bună conformă cu vremurile sub care trăim.

Aducerea acestui cuib de românism la lumina vorbelor ne dă prilejul să cunoaștem și totodată să căutăm să remediem într-un totul răul dela rădăcina și să îngropăm pentru vece controversa în care a fost răstignit satul românesc. Auzim zilnic cuvinte înflăcărâte, îngânări duioase pentru peisagiul rural scaldat în lumină, umbrit în verdeața mănoasă lor holde aducătoare de belseug...

...Apoi în aceiași zi, vorbe tremurătoare șoptite pe indelețe, dureri și necazuri despre satul uitat în întunerie și mizerie. În hoasul ee desparte aceste două „sate românești” se oglindesc imaginile adevărate alături de imaginile exagerate.

Satul românesc așezat după întâmplările vremurilor, la răspândirea de năvăliri barbare, de puhoai străine ce au întunecat istoria noastră, n'a putut în trecut să fie așezat și gospodărit după anumite planuri.

Cine ar fi avut curajul în acele vremi de bejenie să facă din satul românesc, un sat așezat după anumite principii?

Să facă din colibele sărăcicioase ale pușinelor ceasuri de odihnă trupească, locuște rânduite gospodărește?

Satul românesc a rămas în vechiul cadru, înconjurat de șgura le uitării noastre, gândul pătrunzând anevoie la adevărata motiune de sat românesc. Deceia satul românesc a fost un sat de bejenii; un sat al pătimirii noastre, deaceia străduintele pentru ridicarea lui la nivelul unei așezări plugărești potrivite, trebuie să fie permanente, categorice și neobosite. Poporului nu putem să-i aducem nici o vină de felul eum este satul nostru, el a muncit pământul, s'a închinat atotputernicului, s'a aplecat în fața mai marilor săi — deși uneori „mai marii erau străini de limba și credința noastră — așa cum

era în Ardeal — s'a sbătut pentru o bucată de pământ și a sângerat când glosul generațiilor a cerut alte granițe...

Să căutăm păcatele trecutului aruncând sarcina vinovăției și pe unii și pe alții? Nu vinovățiile oamenilor care tree nu pot duce cu ei veacul ce ne-a adus cele mai glorioase impliniri...

Avem o datorie, o datorie sfântă; să scoatem la lumină satul românesc din păraginirea bejenilor care s'au dus.

Avem nevoie de o a două biruință: biruința luminii asupra întunerecului.

Obolul pentru această biruință nu este mare, nu este scump, dar este românesc și generos, tinerețutul țării noastre mână în mână cu generație răsboiului întregirii noastre trebuie să înceapă — fie care la locul lui — gustul noului sat românesc ea, cuib statornic din veac în veac pe aceste planuri mândrindu-ne când vom putea spune: SUNTEM ȘI VOM FI!!!

Emil V. Bugariu.

Faza conflictului de muncă dela Fabrica „Astra”

In urma tratativelor duse la Sub-Inspectoratul Muncii din Arad, între muncitorii fabricii Astra, și direcțiunea ei, nepuțându-se ajunge la nici o înțelegere, muncitorii au cerut prin Sub-Inspectorat intervenția Ministerului Muncii.

Fabrica nu acceptă nici o îmbunătățire a situației muncitorilor ei, până când direcțiunea C. F. R-ului cel mai important client al ei, — nu acordă o ridicare de preț al vagoanelor.

De prezent o delegație dintre muncitori au plecat la București în vederea soluționării acestui desiderat al lor.

Muncitorii fabricii așteaptă cu nerăbdare rezultatul.